

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN XUÂN LẠI

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
PHÁT TRIỂN RỪNG PHÒNG HỘ BẢO VỆ MÔI
TRƯỜNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ
LÀO CAI, TỈNH LÀO CAI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LÂM NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN XUÂN LẠI

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
PHÁT TRIỂN RỪNG PHÒNG HỘ BẢO VỆ MÔI
TRƯỜNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ
LÀO CAI, TỈNH LÀO CAI**

**Ngành: Lâm học
Mã số ngành: 8.62.02.01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LÂM NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS LÊ SỸ TRUNG

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn này là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân, được thực hiện trên cơ sở nghiên cứu thực địa tại thành phố Lào Cai dưới sự hướng dẫn khoa học của PGS.TS. Lê Sỹ Trung. Các số liệu về kết quả của luận văn là trung thực, khách quan và chưa được công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào khác./.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2020

Tác giả

Trần Xuân Lại

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC	ii
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục tiêu đề tài	3
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
Chương 1	4
TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Một số khái niệm	4
1.2. Nghiên cứu về rừng phòng hộ bảo vệ môi trường	5
1.2.1. <i>Giá trị của rừng phòng hộ</i>	5
1.2.2. <i>Nghiên cứu về rừng và mô hình quản lý rừng một số nước trên thế giới</i>	7
1.2.3. <i>Nghiên cứu rừng ở Việt Nam</i>	13
1.2.4. <i>Ở tỉnh Lào Cai</i>	19
1.2.5. <i>Nhận xét, đánh giá chung</i>	20
1.3. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội khu vực nghiên cứu	21
1.3.1. Điều kiện tự nhiên	21
1.3.2. <i>Điều kiện kinh tế xã hội</i>	23
1.3.3. <i>Nhận xét và đánh giá chung về điều kiện tự nhiên kinh tế xã hội</i>	25
Chương 2	26
ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	26
2.1. Đối tượng, phạm vi và thời gian nghiên cứu.....	26
2.2. Nội dung nghiên cứu	26
1) Đánh giá hiện trạng rừng phòng hộ bảo vệ môi trường (rừng cảnh quan) trên địa bàn thành phố Lào Cai.....	26
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	26
2.3.1. <i>Phương pháp phân tích, kế thừa các tài liệu thứ cấp</i>	26

2.3.2. Phương pháp nghiên cứu thực nghiệm.....	26
2.3.3. Xử lý, tính toán số liệu điều tra	29
2.3.4. Phương pháp nghiên cứu có sự tham gia(PRA).....	29
Chương 3	31
KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	31
3.1. Đánh giá hiện trạng rừng phòng hộ bảo vệ môi trường trên địa bàn thành phố	
Lào Cai	31
3.1.1. Đánh giá hiện trạng về diện tích rừng thành phố Lào Cai, rừng trong nội	
thành và rừng phòng hộ bảo vệ môi trường.....	31
3.1.2. Đánh giá sự đa dạng của rừng phòng hộ bảo vệ môi trường tại thành phố	
Lào Cai	32
3.2. Đánh giá đặc trưng của rừng phòng hộ bảo vệ môi trường	49
3.2.1. Rừng tự nhiên và rừng trồng	49
3.2.2. Cây trồng ở hai bên đường và ở cơ quan, trường học.....	57
3.3. Đánh giá tiềm năng phát triển rừng phòng hộ bảo vệ môi trường	61
3.3.1. Tiềm năng phát triển về diện tích rừng	61
3.3.2. Tiềm năng phát triển về thành phần loài.	61
3.3.3. Tiềm năng về khoa học kỹ thuật	64
3.3.4. Tiềm năng về phát triển cảnh quan môi trường hai bên đường, cơ quan	
trường học, khu vui chơi, nghỉ dưỡng	64
3.3.5. Tiềm năng về chính sách và tổ chức quản lý.	65
3.4. Đánh giá công tác quản lý, bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ bảo vệ môi	
trường trên địa bàn thành phố Lào Cai	66
3.4.1. Công tác quy hoạch	66
3.4.3. Về nguồn đầu tư cho quản lý bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ bảo vệ môi	
trường	74
3.4.4. Kết quả về công tác quản lý bảo vệ rừng	76
3.5. Yếu tố ảnh hưởng đến rừng phòng hộ bảo vệ môi trường trên địa bàn thành phố	
Lào Cai.....	77
3.6. Đề xuất một số giải pháp chủ yếu góp phần quản lý, bảo vệ và phát triển rừng	
phòng hộ bảo vệ môi trường thành phố Lào Cai	79
Chương 4	81
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	81

TÀI LIỆU THAM KHẢO.....84

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Diện tích cây xanh công cộng ở đô thị Việt Nam và trên thế giới	17
Bảng 3.1:	Diện tích các loại rừng trên địa bàn thành phố Lào Cai.....	31
Bảng 3.2:	Kết quả tổng hợp các loại rừng phòng hộ bảo vệ môi trường tại khu vực nghiên cứu	33
Bảng 3.3:	Tổng hợp đặc điểm rừng phòng hộ bảo vệ môi trường thành phố Lào Cai (rừng tập trung).....	38
Bảng 3.4:	Tổng hợp số lượng cây trồng của 25 loài cây trồng chủ yếu trên các đường phố Lào Cai	45
Bảng 3.5:	Tổng hợp cây trồng một số cơ quan, trụ sở, trường học	48
Bảng 3.6:	Kết quả nghiên cứu hiện trạng tầng cây cao	49
Bảng 3.7:	Kết quả nghiên cứu hiện trạng cây tái sinh	51

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1.	Rừng tự nhiên phòng hộ bảo vệ môi trường môi trường thành phố Lào Cai.....	34
Hình 3.2	Rừng trồng phòng hộ bảo vệ môi trường môi trường thành phố Lào Cai	36
Hình 3.3.	Cây xanh ở đường phố, trụ sở cơ quan, công viên.....	37
Hình 3.4.	Rừng cảnh quan thành phố Lào Cai (ảnh Goole earth).....	43
Hình 3.5.	Hình ảnh chặt bỏ thay thế cây xanh các tuyến phố cũ	58
Hình 3.6.	Cây thông mã vĩ 3 năm tuổi	63

MỞ ĐẦU

1. Đặt vấn đề

Rừng là một hợp phần quan trọng nhất cấu thành nên sinh quyển. Rừng còn là nhà của muôn loài. Trên trái đất có khoảng 1,4 triệu loài sinh vật đã được phát hiện. Việt Nam có khoảng 12.000 loài thực vật, 800 loài chim, 180 loài bò sát, 80 loài lưỡng cư, 275 loài thú, 5.500 loài côn trùng...; khoảng 80% trong số đó thuộc về hệ sinh thái rừng. Sự đa dạng sinh học của rừng chính vì vậy còn có ý nghĩa vô cùng to lớn đối với khoa học và cảnh quan du lịch.... Trong những năm gần đây diện tích rừng trồng tăng lên rất nhanh từ 1 triệu ha năm 1990 lên 2,7 triệu ha năm 2005 và 4,3 triệu ha năm 2019, diện tích rừng tự nhiên được bảo vệ khá tốt [Nguyễn Huy Dũng, Vũ Văn Dũng (2007), Viện Điều tra quy hoạch rừng, Bảo tồn đa dạng sinh học ở Việt Nam- mối liên hệ với Phát triển bền vững (SD) và biến đổi khí hậu (CC)].

Tỉnh Lào Cai cũng nằm trong xu thế chung của cả nước và là một trong các tỉnh đi đầu trong công tác bảo vệ, phát triển rừng trong các năm qua. Từ độ che phủ rất thấp năm 1991 là 18,2% đến năm 2000, tổng diện tích có rừng toàn tỉnh đạt 260.950 ha nâng tỷ lệ che phủ rừng lên 32,4 và đến nay (31/12/2018) tỉnh Lào Cai có 361.107 ha rừng, trong đó rừng tự nhiên 268.339 ha, rừng trồng 92.768 ha, tỷ lệ che phủ 54,81% [Quyết định số 911/QĐ-BNN-TCLN ngày 19/3/2019, của Bộ Nông nghiệp & PTNT, Công bố hiện trạng rừng toàn quốc năm 2018]. Cùng với sự phát triển của rừng, kinh tế Lào Cai trong những năm qua phát triển rất mạnh. Riêng năm 2018 tỉnh Lào Cai có mức tăng trưởng kinh tế cao nhất từ năm 2015 đến nay, cao gấp đôi so với cả nước (đứng thứ 3/14 tỉnh Trung du miền núi phía Bắc), tốc độ tăng trưởng GRDP của tỉnh đạt 10,23%. Thu nhập bình quân đầu người đạt 61,84 triệu đồng/năm, tăng trên 8 triệu đồng so năm 2017. Góp phần lớn cho sự phát triển vượt bậc của tỉnh là nhờ sự phát triển vững mạnh của thành phố Lào Cai.

Thành phố Lào Cai là trung tâm kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội của tỉnh Lào Cai. Là cửa ngõ của Việt Nam và các nước ASEAN với Miền Tây Nam Trung Quốc; với vị trí “cầu nối” giữa các địa phương nằm trong tuyến hành lang kinh tế Côn Minh - Lào Cai - Hà Nội- Hải Phòng. Với tổng diện tích đất tự nhiên 28.213,06 ha, trong đó diện tích đất rừng 14.087,53 ha; với đặc thù của thành phố biên cương nên có nhiều tiềm năng lợi thế để phát triển kinh tế - xã hội. Đời sống nhân dân thành phố

ngày một tăng cao. Tốc độ tăng trưởng duy trì hàng năm trên 16%, tốc độ tăng trưởng GDP bình quân đạt trên 17%/năm, thu nhập bình quân đầu người đạt 63 triệu đồng/năm (năm 2017). Kinh tế thành phố ngày một phát triển cao, ổn định nhu cầu của người dân về cảnh quan, môi trường xanh - sạch - đẹp; có nơi vui chơi, nghỉ dưỡng, không khí trong lành là tất yếu.

Nắm bắt được xu thế phát triển của tỉnh cũng như thành phố Lào Cai, trong những năm qua được sự quan tâm đầu tư của Nhà nước qua chương trình dự án 327, 5 triệu ha rừng, chương trình mục tiêu quốc gia... thành phố Lào Cai đã quan tâm đầu tư lớn cho công tác bảo vệ, phát triển rừng. Rừng trên địa bàn thành phố đã từng bước nâng cao độ che phủ, tạo dựng hệ thống rừng đặc dụng, phòng hộ để không những đảm bảo chức năng phòng hộ đầu nguồn, tạo nguồn sinh thủy, hạn chế lũ lụt mà còn cải thiện môi trường sinh thái, tạo cảnh quan đẹp cho thành phố...

Từ khi phục hồi lại những cánh rừng, đã duy trì nguồn nước để phục vụ sản xuất nông nghiệp, đủ nước để phục vụ sinh hoạt cho nhân dân; từng bước giúp người dân xóa đói, giảm nghèo, nâng cao nhận thức về lợi ích của rừng, kinh tế lâm nghiệp đã thực sự trở thành một ngành kinh tế quan trọng trong cơ cấu kinh tế nông nghiệp nông thôn. Đặc biệt trong quá trình phát triển đô thị hóa hiện nay việc hình thành các khu rừng cảnh quan sinh thái là hết sức cần thiết để có được một thành phố xanh, sạch, đẹp đi đôi với sự phát triển vững mạnh về an ninh, chính trị, kinh tế để *"thành phố trong rừng, rừng trong thành phố"*. Tuy nhiên trong quá trình triển khai thực hiện Dự án vẫn còn một số vướng mắc do khách quan mang lại không phù hợp với tình hình hiện nay như: Đa phần các diện tích lâm nghiệp chưa được đo đạc địa chính chi tiết, còn có sự chồng chéo giữa các chủ quản lý, quá trình đô thị hóa diễn biến rừng có nhiều thay đổi, ý thức của người dân chưa cao, cơ chế quản lý của nhà nước còn bất cập, chính sách tín dụng đầu tư chưa đồng bộ, kịp thời, sự quy hoạch chưa đồng nhất...

Để góp phần khắc phục những vướng mắc trong thực hiện công tác quản lý bảo vệ và phát triển rừng phòng hộ bảo vệ môi trường phù hợp với thực tế phát triển thành phố Lào Cai là việc làm cần thiết. Xuất phát từ yêu cầu đó, tôi thực hiện đề tài ***"Nghiên cứu thực trạng và giải pháp phát triển rừng phòng hộ bảo vệ môi trường trên địa bàn thành phố Lào Cai, tỉnh Lào Cai."***